SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — **УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК**

Пам'ятайте про Україну!

No. 92. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 18, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 18-го ТРАВНЯ 1989 Ч. 92. РІК XCVI.

ЗВЕРНЕННЯ

ДО УКРАЇНСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ В КРАЇНАХ ДІЯСПОРИ

Згідно з рішенням V Конгресу Світового Конгресу Вільних Українців назвати 1989 рік — ювілейним роком 70-ліття соборности українських земель в самостійній, суверенній українській державі, Роком Української Мови, пропонуємом підняти широку акцію:

1. За державну суверенність і соборність усіх земель України; за історичну пам'ять українського народу, його культурну самобутність; за повний, ніким і нічим необмежений національний розвиток народу.

2. Пропонуємо приєднатися до акції українських патріотів в Україні у вимогах за удержавлення української мови, у повному розумінні слова державної адміністрації: в армії, в пошті, у фінансах, у торгівлі, в науці, в освіті, у всіх родах мистецтва та закордонних зв'язках.

3. Хай зникнуть з карти України чужі народні назви міст і сіл, як Жданов, Кіровоград, Нєстєров, і Ровно, Пєрвомайск і Комсомольск і сотні, а то й тисячі інших. Хай будуть повернені містам України назви вулиць і площ та парків не тільки мовою українською але й теж іменами найкращих дочок і синів України, її історії і культури.

Українцям у діяспорі пропонуємо посилену акцію:

4. За українські дитячі садочки в країнах поселення, за поширення та збільшення числа українських шкіл, курсів українознавства для дітей і дорослих. Вчинити українську мову мовою науки в університетах, в наукових конференціях та в публікаціях.

5. Вчинити українську мову мовою комунікації між українцями в церковному і суспільно-громадському житті. В українських інституціях публікувати написи, вивіски та оголошення в першу чергу українською мовою. Хай буде шанована не лише українська мова, але й національна гідність української людини.

6. Відновити українські імена і прізвища, що зазнали деформації чужих мов, в правдивому українському звучанні. Хай зникнуть серед українців

(Закінчення на стор. 3)

Відновлено сеньйорський курінь „Лісові Мавки"

Чикаґо. — За дозволом Головної Пластової Булави створено підготовчий міжкрайовий Курінь пластових сеньйорок „Лісові Мавки". Цей курінь уже широко відомий на теренах Канади й Америки з своєї довголітньої дії в Пласті, особливо в ділянках виховної праці станиць та пластових літніх таборів.

Первісно „Лісові Мавки" постали ще в Европі, коли група ідейних пластунок в Ерлянґен, Німеччина, вибрали пречудовий твір Лесі Українки, „Лісову пісню" за тло, на якім створили традиції свого куреня. Після виїзду членів до різних країн свого остаточного поселення дія „Лісових Мавок" перервалась. Однак в 1961 році старші пластунки станиць Торонто та Чикаґо зачаровані традиціями вложеними оригінальними „мавками" відтворили існування куреня на Північно-американському континенті.

Тепер з ініціятиви сеньйорок в Чикаґо і Торонто, колишніх старших пластунок куреня „Лісові Мавки", відновилась потреба продовжувати традицію куреня — цим разом його сеньйорської вітки. Курінь тепер переходить підготовчу стадію свого організування й оформлення та підготовляється до своєї першої сеньйорської ради.

Усіх колишніх „мавок" чи зацікавлених в „мавках" сеньйорок проситься звертатись за інформаціями до відповідальних за це в своїх краях сеньйорок: Америка — Наталка Завадович, 831 North Maplewood Ave., Chicago, Ill., 60622, tel.: (312) 235-1155; Канада — Дана Бойко, 60 Mountview Ave., apt. 902, Toronto, Ont. M6P 2L4, tel.: (416) 767-8682.

Шкільна молодь цікавиться „Свободою"

Вісім учнів і учениць сьомої кляси української католицької школи св. Івана Хрестителя з Нюарку, Н.Дж., рішили відвідати редакцію і друкарню „Свободи", щоб приглянутись як видається газету кожного дня. Це їм впало на думку після того, як вони видали свою газетку минулої зими, перборовши як самі признались, багато трудношів, тому й хотіли побачити як дають собі раду з проблемами видавання газети редактори і друкарі. Пояснив їм цілий процес ред. Зенон Снилик — від приготування скриптів до висилки газети. Школярі мали ще нагоду погуторити з редактором „Веселки" проф. Володимиром Барагурою, який якраз цього дня, в середу, 10-го травня, працював в редакції над підготовою наступного числа дитячого журналика. І не зважаючи на дощову погоду, на бажання учнів управитель Української Будівлі УНСоюзу Олесь Благітка повіз їх віндою на 15-ий поверх, звідкіля можна бачити Статую Свободи, ріку Гадсон і Мангеттен. Учні прибули під опікою директорки школи сестри Марії, ЧСВВ, своєї учительки Галі Мілянич і Наталії Козири. На фото вгорі — гості з ред. В. Барагурою.

БАЛТІЙЦІ ДОМАГАЮТЬСЯ САМОСТІЙНОСТИ

Таллін, Естонська ССР. — Провідники загально поширеного політичного руху з трьох совєтських прибалтійських республік звернулися до Організації Об'єднаних Націй з проханням допомогти їм стати незалежними державами.

Представники Народних фронтів Естонії, Латвії і Литви (п.н. Саюдіс) у спільно одобреному документі закликають ООН і Конференцію безпеки та співробітництва в Европі „звернути увагу на прагнення їхніх народів до самовизначення і незалежности у невтральній та демілітаризованій зоні Европи". Вони домагаються, щоби статус їхніх народів був вирішуваний „на міжнародному форумі", бо їхні країни були насильно прилучені до СССР у 1940 році, у наслідок таємного договору між Гітлером і Сталіном в 1939 році. Це насильне прилучення Прибалтики в 1940 році ще й досі не є офіційно визнане Америкою і всі три країни мають невеличкі дипломатичні місії своїх незалежних урядів у ЗСА.

В цьому ж документі говориться і про те, що вони вірять у схильність совєтського уряду" відректися і проголосити недійсним" той сталінсько-гітлерівський договір. Не зважаючи на те, що під головуванням М. Ґорбачова совєти почали представляти історію в багато більш правдивому світлі, то й надальше твердять, що жадних документів таємного договору немає, бо такого ніколи не було. Совєтські власті не мали жадних коментарів на ці вимоги прибалтійських країн, але недавні заяви М. Ґорачова, що він є „абсолютно проти" всяких закликів національних груп до відокремлення, говорять самі про себе.

На цьому першому зборі представників всіх трьох народів Прибалтики проголошено і визначено права „народів незалежних республік Естонії, Латвії та Литви" вибирати власні економічні системи. Хоча вже раніше говорилось про такі вимоги, але це вперше винесено їх спільно до вирішення на міжнародному політичному форумі.

Правдоподібно з уваги на передбачені рішення цієї конференції, партійні провідники всіх трьох республік участи в ній не брали, а один з делеґатів литовського фронту Антанавічіюс Казімєрас сказав, що „правдоподібно наші партійні лідери трішки побоялися і тому не з'явилися на цьому зборі, але це не означає, що існує будь-яка конфронтація між ними і нами".

Олбанська Округа УНС відбула Загальні збори

Олбані, Н.Й. (В. Літинський). — Загальні річні збори Олбанської Округи відділів УНС відбулися в суботу, 22-го квітня ц.р. в залі Українського Клюбу в Вотервліті, Н.Й. Збори відкрив голова Округи Павло Шевчук і привітав в першу чергу головного предсідника УНС д-ра Івана Флиса і головного радного Володимира Кваса та попросив присутніх однохвилинною мовчанкою вшанувати пам'ять померлих членів.

Голова округи ствердив, що збори є правосильні, бо на залі між 32 присутніми були представники п'ятьох відділів УНС. Три відділи не прислали своїх делегатів.

На внесок голови предсідником зборів вибрано М. Савкова, ст., а Володимира Літинського і Петра Урбана, секретарями. Тому, що секретар ред. Іван Дурбак був хворий, протокол з минулорічних зборів прочитав В. Літинський.

Звіт уступаючої управи розпочав голова округи П. Шевчук, який сказав, що на всіх вісім відділів УНС, в яких є 1,343 члени, п'ять були активні і вони приєднали в 1988 році 35 членів; таким способом округа виконала свою квоту на 58%. Від довшого часу три відділи не проявляють активности і їм треба присвятити більше уваги. В 1988 році дев'ять студентів з Округи отримали стипендії на загальну суму 3,600 дол. Округа брала чисельно участь в Дні Батька на Союзівці.

Касир Володимир Варшона подав фінансовий звіт: приходів було 104 дол., розходів 180 дол., так що баляне на 31-го грудня 1988 року становив 477.57 дол.

В дискусії над звітами брали участь: Е. Наболотний, П. Шевчук і В. Варшона.

За Контрольну Комісію звітував М. Савків і на його внесок присутні одноголосно уділили абсолюторію уступаючій управі.

Приступаючи до вибору нової Управи, голова Номінаційної комісії А. Урбан подав листу кандидатів на 1989 рік. Слідуючих осіб вибрано до Управи: голова — П. Шевчук, містоголови, — Стефанія Гаврилюк і С. Мочульський, секретарі — В. Літинський і П. Урбан, касир — В. Варшона, організаційний референт — Е. Наболотний, вільні члени — І. Романишин і інж. Р.

(Закінчення на стор. 3)

ВШАНУЮТЬ Б. АНТОНЕНКА-ДАВИДОВИЧА

Клівленд (Д.Г.). — Культурно-освітня референтура Округи СУА в Огайо запрошує на літературний вечір в пошану письменника і поета Бориса Антоненка-Давидовича, з нагоди його 90-ліття народин та 5-ліття смерти. В програмі візьме участь дочка письменника, Ярина Тимошенко з Києва, яка поділиться споминами про письменника та читатиме його твори. Рівнож буде нагода купити деякі книжки Б. Антоненка-Давидовича. Цей вечір відбудеться в п'ятницю, 26-го травня ц.р., в год. 7:30 вечора, у домівці СУА в Пармі, Огайо.

Р. ЧЕЙНІ НЕ ДОВІРЯЄ СОВЄТСЬКОМУ СОЮЗОВІ

Вашінґтон. — Секретар Департаменту оборони ЗСА Річард Чейні, виступаючи перед журналістами, заявив, що Адміністрація президента Буша схильна розглядати недавню заяву совєтського керівництва про одностороннє зменшення кількости нуклеарних боєголовок у Східній Европі як „тактичну хитрість".

Заява Міхаїла Ґорбачова про те, що СССР зменшить 500 боєголовок у країнах Східньої Европи, призначена у першу чергу для того, щоб викликати тертя між союзниками НАТО. „Совєти мають стільки зброї по всій Східній Европі, що 500 боєголовок — дрібничка", — сказав Р. Чейні.

Вказавши, що протягом останнього десятиліття З'єднані Стейти без зайвого шуму зліквідували в Европі 2,400 боєголовок, секретар Департаменту оборони закликав Совєтський Союз, який має майже 10,000 боєголовок у Східній Европі, піти назустріч побажанням Заходу і зробити більше обіцяного Ґорбачовим минулого тижня.

Критично Чейні відгукнувся і про висловлювання совєтського міністра закордонних справ Едуарда Шеварднадзе, який попередив, що якщо НАТО не відмовиться від модернізації ракет типу „Ленс", то Москва або терміново розробить власні ракети аналогічної кляси, або припинить демонтаж ракет СС-23, заборонених договором про нуклеарні ракети середнього засягу, підписаним Ґорбачовим і Реґеном у 1987 році.

Р. Чейні сказав, що ЗСА мають намір скористатися зі зустрічі голів держав-учасниць НАТО, яка заплянована на червень, щоб зміни, які відбуваються нині в Совєтському Союзі, стали „кульмінацією стратегії, яка успішно проводиться нами протягом більш як 40 років".

На думку Чейні, торік Ґорбачов викликав захоплені відгуки у всьому світі своїми заявами про необхідність зменшення звичайних озброєнь в Европі. Однак, зауважує Чейні, нові совєтські пропозиції на практиці нічим не відрізняються від тих, з якими раніше виступали ЗСА і НАТО. „В результаті вони погодилися з нашим становищем", — сказав секретар Департаменту оборони.

Президент Дж. Буш проголосив плян боротьби із злочинством

Вашінґтон. — Президент Джордж Буш, у понеділок, 15-го травня ц.р., проголосив новий законопроєкт для поборювання зростаючого злочинства на вулицях міст Америки, яке майже у всіх випадках є тісно пов'язане з наркоманством. Цілий плян Буша, коли перерахувати на долярову вартість, виноситиме 1.2 біл. дол. Він відкинув заборону на півавтоматичну зброю американського виробу.

Виголошуючи свою промову перед рідними загиблих поліціянтів, президент Буш прирік „відібрати назад вулиці від злочинців", затруднити більше поліції, та агентів, які впроваджуватимуть нові закони в життя, і збудувати більше федеральних тюрем. Щоби підкреслити важливість своїх пропозицій, президент Буш покликався на найбільше відомі недавні злочини в ЗСА, включно з побиттям молодої жінки цілою бандою підлітків у нюйоркському Центральному парку. Одначе у його пропозиції не включено вистачальної суми гроша на ліквідацію злочинства для міст і стейтів. Але запропоновані ним законопроєкти в загальному мають багато нових і позитивних протизаходів: подвоєння теперішнього мінімального п'ятирічного ув'язнення за ужиток півавтоматичної зброї у доконанні злочинів, відкинення звільнень за добру поведінку в тюрмі, кара смерти для тих, що вбивають працівників Уряду, є причетні до тероризму супроти американських громадян в інших країнах чи вбивають невинних закладників, прискорення видворення іноземців, які доконують злочини, і засуджения підлітків як дорослих коли вони доконують поважні злочини пов'язані з наркоманством.

Деякі критики цього нового пляну уважають, що він надто лагідний.

В АМЕРИЦІ

АҐРЕСИВНА І ВИНАХІДЛИВА дипломатія М. Ґорбачова дуже змінила погляди американських громадян про Совєтський Союз. Тепер більшість заперечує, що СССР представляє будь-яку військову небезпеку для ЗСА, а вже майже ніхто не припускає можливости нуклеарної війни. Згідно з найновішими опитами газети „Ню Йорк Таймс" і телевізійної мережі Сі-Бі-Ес, 79 відсотків з опитуваних американців є захоплені М. Ґорбачовим та уважають його радикально інакшим від його попередників. Одначе все ж таки 40-літня холодна війна навіть з винахідливістю М. Ґорбачова не спромоглася ще покищо позбавити американців деякого підозріння щодо СССР, бо й надалі велика кількість уважає, що СССР стремить до світового панування.

НА ПРЕСОВІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ речники яблучної індустрії заявили, що садівники добровільно погодились не вживати хемікальної речовини „алар", яку вирощувачі вживають для доспівання яблук і задержання свіжости. Ці ж самі речники признались і до того, що від коли появилися в пресі підозріння про те, що „алар" спричинює пістрякове захворіння, то збут яблук значно зменшився, і яблучна індустрія втратила 50 міл. дол. тільки за перших п'ять місяців цього року.

ЗАГАДКОВИЙ ЗРІСТ доляра продовжується, а це непокоїть біржевих і міжнародних торгівців тому, що вони цього не передбачали. Деякі економісти твердять, що коли Федеральна рада валютних резерв та інші великі банки не почнуть випродувати більшу кількість долярів і якщо інші країни не підвищать своїх позичкових стіп, то доляр далі зростатиме. Найбільш наочною користю цього зросту буде те, що заграничні подорожі для американців будуть більше приманливими, але для загальної економіки Америки та її союзників це не обіцює нічого доброго в майбутньому, зокрема тоді, коли не знають причин цього явища.

ВІДКЛИКАНИЙ МИНУЛОГО тижня президентом Джорджем Бушем американський амбасадор з Панами Артур Дейвис на пресовій конференції заявив, що генерал Мануель Антоніо Норієґа видав наказ на напад і побиття кандидатів — опонентів його вибранцві. Одначе амбасадор А. Дейвис відмовився від предложення будь-яких доказів до свого другого обвинувачення, що ці побиття і напад були недокінченим актом запланованого вбивства кандидата-опонента Ґієрма Форда.

КИТАЙ І СССР ВІДНОВИЛИ НОРМАЛЬНІ ВІДНОСИНИ

Пекін. — Після тридцятьох років ворожнечі Міхаїл Ґорбачов відновив нормальні відносини поміж СССР а Китаєм, відвідуючи Китай у дуже сердечній та прихильній атмосфері.

Але відвідини М. Ґорбачова зміцнили демонстрації китайських студентів, які вимагають більше демократії і свободи, які пропагує М. Ґорбачов в СССР. У розмовах поміж китайськими провідниками і М. Ґорбачовим рішено зміцнити економічні та культурні зв'язки і переговорено можливість мілітарної співпраці.

Це офіційне проголошення віднови нормальних контактів поміж цими двома державами є важливе для обох їх з уваги на можливості економічної виміни Китаю із СССР. Китайські представники уряду проголосили також, що впровадять більше демократії і свободи для населення, базуючись на подібній тенденції в СССР. У вівторок в Пекіні студентські демонстранти дістали підтримку населення та навіть поліції і перевели найбільше протестаційне віче, яке було в Китаю від китайської революції в 1949 році. Демонстрації змінили офіційні пляни для М. Ґорбачова і його почоту так, що відкликано святочну виставу в опері і відвідини в старому місті. Помимо того, що серед демонстрантів М. Ґорбачов є свого рода „героєм", він дуже гостро від них відмежувався, заявляючи голові комуністичної партії Жао Зіянгові, що він не має симпатій для них. Але Жао переслав демонстрантам заклик, щоб закінчили голодовий страйк і зробив перший крок до залагодження конфлікту, заявляючи, що партія розуміє патріотизм студентів і бажання зміни існуючого стану та більшої свободи.

В розмовах поміж китайськими представниками і М. Ґорбачовим порушено також дуже дразливу для обох сторін проблему Камбоджі, в якій Китай підтримує повстанців, що створили свій уряд, а СССР — уряд, який наставив В'єтнам. Але ця тема не знайшла обопільної розв'язки і обговорено її дуже обережно, щоб не нарушити добрих настроїв поміж обома сторонами.

У СВІТІ

ПІД ЧАС ПЕРЕДВИБОРЧОЇ поїздки до Польщі лідер профспілкового об'єднання „Солідарність" Лєх Валенса виступив перед 5,000 селян, що зібралися недалеко від міста Раславіце, де в 1794 році повстанці під керівництвом Тадеуша Костюшка нанесли поразку російській армії. Одягнутий у національний костюм, Л Валенса закликав слухачів взяти активну участь у виборах і не слухати екстремістів, які закликають до бойкоту. „Не залишайтесь осторонь, — сказав Валенса. — Польща належить вам, і ви зробите країну ще прекраснішою". Валенса піднявся на трибуну з вилами в руках, але перед тим як почав говорити, відклав їх набік. „Я кладу ці вила, — сказав він, — бо закликаю до мирної дискусії, але бувають моменти, коли треба взяти в руки зброю. Нині зброєю повинні стати ваші голоси". 4-го червня у Польщі відбудуться перші від кінця 1930-их років „напівдемократичні" вибори. Опозиції надано право претендувати на 161 місце у сеймі і на всі 100 місць у новозорганізованій верхній палаті парляменту — сенаті.

ЧЛЕНАМ ІЗРАЇЛЬСЬКОЇ делегації, яка мала намір відвідати Москву, відмовлено у видачі в'їзних віз. У Совєтському Союзі ізраїльська делегація хотіла брати участь в триденному міжнародному симпозіюмі з проблем пересування громадян, організованому Міжнародним фондом за виживання і розвиток людства. До складу делегації входять науковий співробітник Тельавівського університету, кореспондент російської служби ізраїльського радіо і четверо активістів ізраїльського руху на захист совєтських жидів. Всі вони перед тим звернулися у совєтське консульство у Відні з просьбою видати їм в'їзні візи. Співробітник консульства на прізвище Максімов повідомив їх телефонічно, що міністерство закордонних справ СССР відмовило їм.

СОВЄТСЬКА ГАЗЕТА „Правда" обвинуватила Пакістан і З'єднані Стейти Америки в порушенні Женевських угод щодо Афганістану. „Пакістан і ЗСА практично цілком ігнорують свої зобов'язання по всіх пунктах Женевських угод, що привели до виведення совєтських військ з Афганістану", — сказано у статті. На думку авторів статті, обі ці країни уже в момент підписання угод „не мали наміру виконувати їх". Для Пакістану і З'єднаних Стейтів, твердить „Правда", головним було добитися виведення совєтських військ. Газета обвинуватила Пакістан у тому, що він посилає тисячі своїх вояків на допомогу муджагедінам, які борються проти просовєтського кабульського режиму Наджібулли.

ГОЛОВНА КВАРТИРА Палестинської Визвольної Організації випустила заяву з осудженням викрадення закладників у Бейруті. „Подібні дії не допоможуть покінчити з війною у Ливані. Подібні акції не служать інтересам Палестинської Визвольної Організації", — говориться у заяві. „Ми зробимо все можливе, — сказано далі, — щоб закладники були звільнені".

У ТБІЛІСІ ПРИБУЛИ представники Міжнародного Червоного Хреста. В їх обов'язки входить виявлення хворих, отруєних 9-го квітня у Тбілісі невідомим газом і лікування їх. У шпиталях грузинської столиці зі симптомами отруєння перебуває нині коло 200 осіб. Стан їх здоров'я не поліпшується, кілька осіб перебуває у тяжкому стані. Досі невідомий склад вжитого газу, що утруднює лікування. Досі в лікарні звертаються люди зі симптомами отруєння. Всього зі симптомами отруєння невідомим газом у шпиталі звернулося коло 3,000 осіб. У багатьох хворих спостерігається нервовий розстій. Лікарі, представники Міжнародного Червоного Хреста не мають свободи дій. Стало відомо, що від них приховують найтяжчих хворих. У шпиталі ч. 2 їм не показали двох хворих, які перебувають у надто тяжкому стані.

ПРЕДСТАВНИКИ ВОСЬМИ великих опозиційних груп Мадярщини відхилили пропозицію керівництва Мадярської комуністичної партії про проведення спільної конференції. Комуністи запропонували скликати „круглий стіл" з рівноправною участю всіх присутніх, однак опозиція має намір виступати єдиним бльоком і претендувати на прихід до влади в результаті демократичних виборів. „Опозиція виступає єдиним фронтом і вимагає зміни конституції, а також прийняття державного закону, що чітко визначає права політичних партій", — сказав кореспондентові АП один з лідерів Ліґи вільних демократів Балінт Мадьяр. За його словами, такий закон повинен бути прийнятий ще до проведення парляментських виборів, призначених на 1990 рік.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00 UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N.J.

P.O. Box 346 Jersey City N.J. 07303

Дж. Бейкер у Москві

„Ню Йорк Таймс" у своєму звітуванні про дво і південне перебування державного секретаря Джеймса Бейкера у Москві, назвав цю візиту „символічною" і „церемоніяльною". Це правда: з ділових справ не поладнано там майже нічого, але нав'язано вперше зв'язок між новою президентурою у Вашінґтоні та Москвою. Президент Буш не дав себе спровокувати недвозначному натискові збоку демократів у Конґресі на західньонімецького союзника, щоб якнайшвидше „говорити" з Ґорбачовим. Він і його державний секретар Джеймс Бейкер правильно заявляли, що забезпечення миру залежить в першу чергу від зміни совєтської закордонної політики, конкретно, від зречення совєтською імперією її амбіцій встановляти скрізь комунізм і поширювати свою сферу впливів. Тому в літаку, яким летів Джеймс Бейкер до Гельксінок разом із своїм почотом фахівців і гуртом журналістів, Бейкер заявив, що він говоритиме з совєтським міністром закордонних справ Едуардом Шевард надзе та з самим Ґорбачовим про можливості американсько-совєтської співпраці над замиренням у Близькому Сході і в Центральній Америці. Президент Буш зайняв інше становище, як його мав президент Реґен у справі можливости участи СССР в заходах над заведенням миру Ізраїлем та арабами. Коли Реґен і його державний секретар Джордж Шулц лякалися допустити Москву до голосу у справах Близького Сходу — Буш і Бейкер не лякаються цього: навпаки, вони знають, що совєтська дипломатія радше підтримуватиме палестинських арабів, як ізраїльського максималіста Їцака Шаміра. Це у практиці водночас і підтримає принцип Буша, що „окупація Ізраїлем арабських земель не може тривати вічно".

Відвідини Бейкера в Москві були „символічні", як зовнішній показ, що ЗСА прагнуть злагоди з СССР в ім'я забезпечення світового миру. У заяві, що її склав речник совєтського уряду Ґенадій Ґерасімов, сказав, що „знайдено основи" для можливости американсько-совєтської співпраці у розв'язуванні „обласних" конфліктів. Американська державна верхівка раніше і тепер змагає до заміни сандіністської, насправді просовєтської і комуністичної системи правління в Нікараґуа системою демократії. Це можливе тільки тоді, коли СССР припинить свою допомогу Нікараґуа зброєю і грішми. Була вістка в американській пресі, що Ґорбачов погоджується на відмову від дальшого активного сприяння сандіністам в Нікараґуа, — якщо Америка припинить свою допомогу протикомуністичним партизанам в Афганістані. Але такий торг для американського Уряду неприйнятливий. Економічна криза в СССР сприяє американським заходам, щоб Москва припинила свою експансію у широкому світі. Допомога Третьому світові коштує Москві більйони, що їх вона не має та які потрібніші для закупу за кордоном найбільш потрібних предметів щоденного вжитку. Те саме стосується більйонових видатків на зброєння. Цю трудну економічну ситуацію СССР використовує американський Уряд для реалізації гасла Реґена і Буша „Мир і добробут".

Після дводенних розмов із Шеварднадзе Джеймс Бейкер стрінувся на майже тригодинній розмові з Ґорбачовим — разом із їхніми дорадниками. Бейкер передав Ґорбачову листа від президента Буша з признанням за перебудову, знову ж Ґорбачов заявив несподівано, що СССР відтягає їх із Центральної Европи 500 ракет на близьку віддаль. Це ніби був гачок, щоб негайно розпочати розмову на тему ліквідації таких ракет у Західній Европі у змаганні до повного „відатомізування" західньоевропейського континенту. Ані Буш, ані Бейкер на такий гачок не дадуть себе зловити. СССР має у Західній Европі 10,000 ракет на близьку віддаль — і відтягнення 500 ракет — це іграшка. Воно має пропаґандивне значення для німецьких „пісніків", але її не може брати поважно НАТО і Пентаґон.

Рішено у Москві, що в другій половині червня відновиться американсько-совєтські переговори щодо редукції далекосяжних ракет і бомбардувальників. У принципі прийнято це вже за Реґена, проте у подробицях не вирішено, бо залишилися ще такі контроверсійні справи, як підводна атомова фльота й так звана „зоряна війна" — протиракетна оборона з космічного простору.

Західній світ буде вдоволений, що будуть переговори, бо існує політична істина: як довго йдуть розмови — нема війни. Дотеперішні ходи президента Буша виявили вже, що він дуже обережний, але знаменито орієнтується у міжнародних відносинах та у справжньому обличчі большевизму. Тому „трюки" Ґорбачова практично безвартісні.

Микола Руденко

ЧОМУ МЕНІ НЕ ЧУЖИЙ НЮ ЙОРК?

(Лист в Україну)

На жаль, довелося й мені на старості шукати теплого кутка на чужині. Команда Щербицького, яка на 12 років запроторила мене спершу в концтабори, а відтак у сибірське заслання, зробила все від неї залежне, щоб я не міг повернутися в Україну. З болем і страхом я ступив на американську землю: як же тут жити, не знаючи мови?

Та ось уже другий рік живу в Америці. І хіба ж не диво: я не відчуваю, що ця країна мені чужа. Й так само не відчуваю великих незручностей через незнання англійської. Об'їхав майже всі значні міста Америки й Канади — Ню Йорк, Вашінгтон, Чикаго, Дітройт, Торонто, Вінніпег. Список міст можна значно продовжити, але ж ідеться не про мої мандри. Йдеться про те, що на американській землі я зустрічаю значно більше українського, ніж у столиці України — золотоверхому Києві. Гірко мені вимовляти ці слова, але ж як промовчати, коли це правда?..

Я бачив такі величні зібрання українців, що серце моє переповнювалось гордістю за наш славний народ. У Бавнд-Бруку, який можна назвати „українським Єрусалимом", на великі християнські свята з'їжджаються тисячі українців. Але, як з'їжджаються! Довкола церкви святого Андрія, що вражає своєю архітектурою (вона водночас українська, з виразними рисами нашої минувшини, і по-доброму, без будь-якої нарочитості, модерна) — довкола церкви й великого цвинтаря, де на гранітних хрестах рясніють типові українські прізвища, вилискує море, справжнє море автомашин. Йому ні кінця, ні краю. А люди виглядають так, що з першого погляду можна сказати: о ні, вони тут не належать до упослідженого народу — навпаки, за щиру працю й мудрість американська держава їх високо шанує. Я серед них не бачив так званого простонароддя. Люди не лише називають одне одного панами — вони й справді пани. Всі без винятку. Бо найбідніший із них є значно багатшим від українського міністра, або секретаря обкому. Зайдіть до їхніх розкішних осель — і ви самі в цьому пересвідчитесь. Це тому, що большевики протягом семи десятиліть прагнули усіх зрівняти в бідності. А братські організації української діяспори прагнули цілком протилежного: усіх зрівняти в заможності. І слід сказати, що вони цього досягли — українці вийшли на почесний рівень добробуту в західньому світі. Тут мимоволі приходить думка: так заможно міг би жити увесь наш народ, якби Україна стала вільною. Бо він любить і вміє працювати, уміє створювати високі вартості.

Я брав участь у зібраннях українців, що налічували по десять і двадцять тисяч чоловік. Так, скажімо, на мітинг у Вашінгтоні, присвячений 1000-літтю хрищення Руси-України, справді з'їхалося двадцять тисяч українців. А потім усі ці тисячі пройшли повз наїжачене підозрілими антенами московське посольство, вимагаючи волі й державної незалежности для своїх братів на Вкраїні.

Я живу у великому будинку де серед інших американців мешкає шістдесят українських родин. А поруч височіє розкішний багатоповерховий будинок, який належить Українському Народному Союзові — братській організації, яка нещодавно відзначала своє 95-ліття. Вона дуже багато зробила для того, щоб українці на американському материку вийшли на гідний рівень побуту й духовної культури. Я часто буваю на 5, 6, 7 вулицях Ню Йорку де на кожному кроці можна почути українську мову. Та й не лише на цих вулицях, а й на багатьох інших також стоять величні українські храми, українські клюби, українські банки, крамниці, ресторани. І ось я змушений запитати: чи є хоч одна вулиця в Києві, де б панувала українська мова? Істина трагічно гірка: немає жодної. Українська мова панує на сільських вулицях, але ж не на столичних. І взагалі не на міських — Харків, Чернігів, Запоріжжя й десятки інших міст нашої батьківщини перестали бути українськими.

Але чому, чому? Хіба українська нація уже зникла?..

Відповідь вбивчо проста: тому, що так хотіло й хоче керівництво комуністичної партії. На словах ратуючи за інтернаціоналізм, на ділі воно провадить ту ж саму політику, якої завжди дотримувались російські імператори. Ту ж саму, але з більшим осатанінням. Ніде московські націонал-большевики не винищили стільки народу, як на Україні. Якщо ретельно підрахувати жертви штучно влаштованого голоду в тридцятих роках, жертви масових розстрілів у катівнях ЧК, ҐПУ, НКВД — їх виявиться понад десять мільйонів. Та хіба ж не комуністична партія винна, що Друга світова війна на додаток до згаданих жертв поглинула іще сім мільйонів українців? Відомо: Гітлер наважився розпочати війну проти Совєтського Союзу лише тому, що побачив разючу неспроможність Червоної армії у загарбницькій війні з Фінляндією. Неспроможність через відсталість озброєння. Отже всього український народ за часів більшовицького панування втратив не менше двадцяти мільйонів — тобто половину свого населення! І, до речі, найкращу, найактивнішу половину.

Страшно навіть згадувати про це. Але це, саме це є головною причиною, чому українські міста втратили мову народу, який їх заснував.

Друга причина — повсякденне приниження української мови, яке ще й досі триває. І досі підручні Щербицького (Кравчук, Єльченко) стверджують, що українська мова не може й не повинна стати мовою вищих учбових закладів, бо це нібито порушує принцип національно-російської двомовности. І ніхто їх не судить за ці неприховано колонізаторські дії.

Тепер подивіться, з якою пошаною ставиться до української мови американський Уряд. Цитую з газети „Свобода" за 8-ме квітня цього року: „Учні середніх шкіл в стейті Ню Йорк, мають змогу скласти іспит з української мови, за який їм зараховуються відповідні кредити, як за іноземну мову".

Гадаю, це допоможе моїм землякам в Україні зрозуміти, чому я почував себе чужим у Києві і не почуваюся чужим у Ню Йорку.

Лев Яцкевич

Книжка, яку варто прочитати

Степан Куропась, „Спогади з України й 60 років в Америці", Ню Йорк — Париж — Чикаго, накладом автора, 1988 р., тверда обкладинка, 575 ст.

Книжка спогадів популярного та всім відомого українсько-американського громадського діяча та журналіста, інж. Степана Куропася — це автобіографічна розповідь з дня народження (1900) до сучасних часів. Вона обіймає: перебування автора на селі (в Селиськах, повіт Перемишль) навчання в гімназії у Перемишлі, участь в королівсько-цісарській австрійській армії, в українському війську, участь у визвольних змаганнях, перебування на Чехо-Словаччині, агрономічні студії у Празькому університеті, поворот до Галичини, праця у „Сільському Господарі" у Львові, переїзд до ЗСА та детальна розповідь про життя-буття української еміграції, її видатних діячів, та своє вростання й досягнення в Новому світі.

Книжка спогадів С. Куропася, це своєрідна енциклопедія чи радше історія життя американської України, написана безпосередньо з великою дозою пієтизму та любови, з усіма її світлами та тінями.

Крім автобіографічної розповіді, автор включив до своєї книжки передруки своїх цікавіших статтей, друкованих в „Альманахові Народного Союзу", у „Свободі", „Новій Зорі", „Самостійній Україні", „Українськім Житті" та „Українськім Слові".

Ці статті творять гейби своєрідне доповнення до його спогадів, з яких майбутній історик української еміграції у діяспорі знайде багатюще джерело інформацій з усіх ділянок українсько-американського життя. Звичайно, між ними є дуже багато контроверсійних проблем, які проте автор аналізує та насвітлює з певною дозою сатири та гумору, притаманних його харизматичній особовості.

Хоч, як прикро про це писати, але український народ, не зважаючи на його чисельність та нещодавне відзначення його християнського мілленіюм, не має досі своєї державної підметовости. Звичайно, ми оправдуємо себе відсутністю природних границь нашої батьківщини, наїздами татарських орд та великою кількістю наших ворогів, які зазіхали постійно на нашу „медом і молоком" текучу землю. В дійсності, причиною нашої бездержавности є, не наші фізичні, але духовні вороги, заховані у наших власних душах, у виді провінціоналізму, зависти, нетолеранції та втечі від дійсности, які тягнуться червоною ниткою крізь всі етапи нашої історії, від княжих до демократичних часів.

Інж. Степан Куропась

пишучи свої спогади та публікуючи свої статті на протязі багатьох десятків років, згадував постійно про всі наші духовні недоліки, з метою перевиховати українську еміграційну громаду на помилках наших предків, які лягли у причину нашої бездержавности та політичного розбиття.

Я певен цього, що у відлунні публікації своїх спогадів, їх автор отримав багато листів та компліментів, які йому законно належаться за його подивуґідну пам'ять та легкий стиль розповіді, по якій читач пливе, немов по бистрій течії води.

Звичайно, не має публікації, щоб вона не мала недоліків і книжка його спогадів не вільна від них, але це не зменшує у нічому її вартости та унікальности, з уваги на те, що вона проснована, не тільки щирим гумором, але й цікавими деталями з життя старої еміграції, яка пробила перші стежки для нової еміграції, яку IPO привезло вантажними кораблями з Німеччини, а її приїзд спонзорував ЗУАДК. Мені особисто було приємно довідатися, що одним із засновників цієї харитативної цінної організації був інж. Степан Куропась, автор цієї унікальної книжки.

На одному з моїх авторських вечорів у Філядельфії, д-р О.Б. назвав мене людиною Ренесансу. Я думаю, що такий титул прислуговує не мені, а інж. Степанові Куропасеві, який є інженером агрономом по освіті, комбатантом трьох армій, австрійської, польської та української, редактором, організатором, пропаґатором, політиком, гумористом, майстром церемонії, підприємцем та видавцем. Це останнє звання не прийшлося йому дешево, бо на видання книжки своїх спогадів він витратив не менше 20,000 дол., за які міг би відбути легко подорож довкола світу.

Кажуть, що найцінніші нитки в тканині національної свідомости — це знання рідної мови, з уваги на те, що вона найкраще захищає людину перед асиміляцією навкілля.

Думаю, що автор рецензованої книжки був свідомий цієї істини і він, не тільки все своє життя працював для української справи, але у противагу багатьом українським інтеліґентним родинам, які жили між двома світовими війнами в ЗСА, був одним з тих українських інтеліґентів, в домі якого завжди панувала українська розговірна мова й який виховав свої діти на свідомих українців, що володіють сьогодні українською мовою, у слові і письмі. Хвала йому за те!

Ф. Лукіянович

ОЛІМПІЙСЬКІ ПЕРЕСЛУХАННЯ У КАНАДІ

II.

Але в 1975 році, на підставі предкладення своєї лікарської комісії, МОК заборонив уживати стероїди через неґативні наслідки, а саме імпотенцію, хворобу печінки, рак, лисіння тощо. Під час Олімпійських Ігрищ у Лос Анджелесі, ред. О. Зінкевич скликав пресову конференцію, на якій подав до відома про цілий ряд загадкових та передчасних смертних випадків у Совєтському Союзі. Ці дані ред. Зінкевич, опублікував опісля англійською та українською мовами.

Джансон та д-р Астафан

Не називаючи прізвищ, Френсис вказав на дискоболя ЗСА, що явно уживав стероїди, а також подав схему жіночих бігів на 100 метрів, із якої досить нагглядно видно, що осяг тричі золотомедалістки Феліші Ґриффіт-Джойнер на 10.49 секунд можна пояснити тільки уживанням стероїдів. Ґриффіт-Джойнер вже відтягнулася, натомість її тренер Баскін енерґійно заперечував уживання стероїдів.

Дванадцять літ раніше Бен Джансон опинився під опікою Франсиса, а від 1981 року почав уживати стероїди. Разом із ним у цій же ланці були спринтерки Тейлор й Іссаєнко та бігуни Демай Вілліямс і Тоні Шарпе, — всі заживали стероїди. Звичайно, вони заживали стероїди у формі піґулок по 5 чи 10 мґр., але три місяці перед змаганням, як почився тренінґ, тоді брали застрики два, або три рази тижнево.

Із д-ром Марійом Астафаном ці спортовці познайомились під час одного із Караїбських туристичних рейдів і відтоді він став лікарем ланки за оплатою 10,000 дол. на місяць, що йому їх сплачували із фонду Джансона. Їхнє знайомство почалось від 1983 року, він приписував їм рецепти, спершу давав застрики, але згодом, атлети вже взаємно самі це робили.

З особливою увагою стежив Франсис, щоби їх не переловили на уживанні стероїдів. На деяких виробах, була перестороґа продуцента — не вживати їх 28 днів перед змаганням. Цього точно притримувався Френсис, отже якже це властиво сталося, що Джансона переловили?

У своїй неосторожности Джансон затримав у себе від кількох літ стероїди виробу Вінстропа, що в собі мали також і складник станозололу, неприписаний д-ром Астафаном. Замість викинути його у сміття, мільйонер Джансон уживав його у Сеулі, думаючи, що перехитрить Френсиса. Тому саме і закричав Френсис, що це саботаж канадської дружини, бувши впевнений, що Джансон виконував його вказівки.

Але так не сталося. Глибоко розчарований Френсис усвідомив собі, що якщо не він, то хтось інший винесе правду на світло денне, цим самим його власна кар'єра, мабуть, закінчена. Приховувати далі правду не мало сенсу.

Співпраця офіційних чинників

Френсис не мав труднощів переконати офіційних канадських чинників легкої атлетики, що атлети всіх інших країн уживають стероїди, отже чому б канадські атлети не мали б цього робити? Він звернувся із запитом до голови цієї ланки, Уллетт, яке його становище до цієї справи? А цей відповів: „Ми не будемо більшими католиками, як сам Папа".

Відтоді настала співпраця — і Уллетт повідомляв Френсиса, коли і де грозив наскок на його атлетів із перевіркою.

Закінчення буде.

Леся Храплива-Щур

СКВОР ПРИ ПРАЦІ

Нова, небувала ситуація в Україні, нежданий вибух релігійно-національних почувань та енерґій, прорив живого, десятиліттями придушуваного слова й думки, захоплює та очаровує нас, що живемо розкинені по всіх континентах. Та самого захоплення дуже мало. Події в Україні зобов'язують нас. Якщо в відомих трудних та небезпечних умовинах наша культура може, одначе, так інтенсивно проростати, то чого ж можна б сподіватися від нас, у вільному світі безконечних можливостей?! І щобільше, ми знаємо із висловів численних справжніх героїв наших днів, що вони поважно розраховують на паралельну нашу дію, на нашу підтримку.

І саме в тому світлі видно, попри безсумнівні осяги нашої діяспори, теж і численні її тіні: байдужість більшости нашого громадянства до релігійних та національних справ, різкий постійний спад попиту на наше друковане слово, невідрадні обставини та стан нашого українознавчого шкільництва, постійно чимраз менше число українських мовлян, а що вже й говорити про культуру мови. І навіть, хоч як лячно глянути правді в очі, повільний заник української мови...

Супроти такої ситуації по цей і той бік залізної заслони, Світовий Конґрес Вільних Українців, який саме розпочинає свою нову каденцію після минулорічного збору та перевиборів, мусить діяти і то діяти рішуче. І так проголосив він 1989 рік Роком Української Мови, видаючи відповідний заклик, відомий вже з нашої преси.

З цими напрямними узгіднює пляни своєї праці і Світова Координаційна Виховно-Освітна Рада при СКВУ. Самі ці пляни були й темою нарад СКВОР-и дня 4-го лютого в Торонто, у присутності новообраної голови, мґр Іроїди Винницької, колишнього голови і далі члена Ради, д-ра Р. Дражньовського, Л. Щур, секретаря та членів В. Педенка і М. Наумчук.

Першою темою нарад було посилення зацікавлення виховними справами поміж батьками, та взагалі поміж ширшим громадянством. Для цього мало лиш кампанії преси, якій, безумовно, присвятиться теж належну увагу. Та необхідні теж особисті зустрічі з якнайширшим загалом, доповіді, конференції, семінари на виховні теми. І саме такі дві зустрічі запляновані у двох великих українських осередках ЗСА, в Ню Йорку та в Чикаґо.

Окрему увагу звернено на учителів українознавчих шкіл. Вони ж виносять на своїх плечах важкий, часто аж непосильний тягар передання майбутнім поколінням хоч підставових знань про небачену Батьківщину. І як же часто без зрозуміння, не говорячи вже про належну пошану, зі сторони, як учнів, так і батьків. Їм саме так дуже був би на потребу взаємний контакт, виміна джерелами, матеріялами та досвідом, чи просто взаємна моральна підтримка, скріплення віри в доцільність і достойність їх післанництва. Цьому повинен послужити листок зв'язку бюлетень „Відгукніться", який стоїть на одному із перших місць у плянуваннях СКВОР-и.

Видавши в минулому році, до Ювілею Тисячоліття, „Хрестоматію Тисячоліття Хрещення України-Руси", СКВОР-а далі старається про матеріял для навчання українознавчих предметів, по змозі вживаючи модерні засоби, як ось д-р Дарія Маркусь виготовила комплекс світлин-проглядок про історію та мистецькі скарби Києва, з добре опрацьованими поясненнями. Треба їх лиш помножити-видати.

Для батьків ще й громадянства заплановано опрацювання настільної книги, посібника української родини, яка подала б основні відомості про український зміст та стиль життя, виховні ідеали та засоби, як їх осягнути, перевести в життя в умовинах діяспори. Така книжка дуже допомогла молодим подружжям та батькам, та могла б стати найкращим весільним дарунком молодятам.

Щоб сама молодь мала змогу поширити вжиток української мови на своє товариське та особисте життя, задумано зробити доступним ряд гор, як ось українське видання модної тепер гри „запитанки" („трівія квіз"). Його вже й підготовила група під проводом мґр Віри Андрушків у Дітройті. Рівночасно розпочинається праця над добіркою з української поезії, для гри, яку колись звали „флірт". Та вона мала б сповнити куди поважніше завдання: вона повинна б надати глибшого змісту та краси-романтики відносинам поміж нашими молодими людьми, які, на жаль, так часто підпадають впливам мод свого оточення та реклями безсовісних засобів масової комунікації та затрачають основне зрозуміння цих таких важливих життєвих справ.

Для кращих контактів поміж дітворою й молоддю у різних місцевостях, країнах, континентах, СКВОР плянує систему переписки поміж дітьми та молоддю, „друзів пера". Та досвід, і то дуже позитивний, як нашого неукраїнського середовища, так і наших організацій молоді, вказує на особливу корисність ближчих особистих контактів, тобто „виміну дітей" на деякий час поміж українськими родинами. Крім скріплення почуття української спільноти, свідомости її засягу й сили, такі проєкти теж підтримували б вживання української мови, як єдиного засобу порозуміння поміж молоддю різних країн поселення. Не заборонено теж плекати оптимістичні мрії, що колись стане можливою така переписка чи навіть виміна із рідними землями.

Сильний чинник, що зумовляє відмирання української мови в нового нашого покоління, це нездоровий звичай старших, звертатися до дітей мовою країни поселення, навіть якщо вони вповні україномовні. Бо навіть, якщо діти не зовсім розуміють, мова старших повинна стати для них бажаним прикладом для наслідування. Щоб якось, в тактовний спосіб, пригадати про це дорослим, заплановано передати в руки якомусь українському підприємству вибір загальновживаних спортових сорочинок („Т-сорочинок") із написом: „Прошу, говоріть до мене по-українському". Засіб оригінальний, „модний", та, бажалося б, щоб саме тому був і успішний.

У загальному можливості, та й потреби діяльности в напрямі збереження та поширення української мови, хай буде: відродження чи навіть новонародження в устах нових поколінь, — невичерпні і необмежені. Ось лежать готові до друку чи нового видання численні твори дитячої та виховної нашої літератури, як ось праця д-ра І. Головінського: „Українські діти й молодь у діяспорі мґр Т. Горохович: „Батьки й діти" та багато інших.

Безумовно, у сьогоднішньому світі здійснення таких проєктів коштує немало. І тут СКВОР не може розраховувати на повне їх фінансування фондами СКВУ, який переобтяжений численними іншими завданнями та зрештою й не має, на жаль, такої фінансової підтримки громадянства, як це належалося б та могло бути. Тому СКВОР розраховує на окрему підтримку наших установ, підприємств, чи навіть давніми незрівняними прикладами родин Чикаленків чи Симиренків, на особисті меценатства чи записи, для здійснення поодиноких задумів.

Бо хіба ж може бути зависока ціна для збереження найбільшого скарбу народу — його молодого покоління, а зокрема, душі його — української мови. Це надто добре розуміють наші брати в Україні і добиваються своїх прав із одержимим запалом, не рахуючись із можливими репресіями. Нам не досить захоплюватися величчю їх духа; нам треба діяти. Ніяка громадська надбудова не вдіє багато, хоч би мала й якнайкращі пляни. До цього треба активної підтримки всієї громади. І власне на таку всебічну підтримку СКВОР надіється і розраховує, плянуючи свої дії на рік Української Мови.

Новий український лікар з Чикаґо

Приємно нам поділитися доброю новиною з українським громадянством, що д-р Андрій Володимир Корчак-Городиський, після зложення обов'язуючих іспитів для закордонних ґрадуантів, розпочав на початку липня 1988 року свою трирічну спеціялізацію у відділі родинної медицини в Бон Секур шпиталі на передмісті Дітройту.

Д-р Андрій народився 13-го лютого 1958 року в Чикаґо в родині знаних і шанованих громадян покійної вже пані Данути та мґра Ореста Городиських.

Народну школу закінчив при катедрі св. о. Миколая, середню Лейн Технікал, а школу українознавства із відзначаючими оцінками. Будучи ще в народній школі, став членом Пласту та відбув декілька новацьких і юнацьких таборів. Тепер є членом старшопластунського куреня „Лісові Чорти".

Під час шкільних років був також членом театральної студії при церкві святих Володимира і Ольги та виступав в головних ролях у виставах „За сестрою" і „Непереможний клич".

Передмедичні студії відбув у Лайола університеті, а медичні студії успішно закінчив в медичній школі в Монсерат на Караїбських островах.

Після цього нострифікував медичні студії тут, в Америці, та був прийнятий на рівних правах на спеціялізацію в Бон Секур шпиталі.

Д-р Андрій Городиський

Д-р Андрій має брата Ореста, який також є лікарем та практикує в Франкфурті, Иллиной.

Найбільшою мрією д-ра Андрія було (що, на жаль, не сповнилося), щоб його покійна мати ще жила та втішалася його успіхами.

На закінчення складаємо велике признання і пошану батькам, що так гарно його виховали в українському дусі, а молодому колезі гратулюємо і бажаємо якнайкращих успіхів в його спеціялізації та в професійно-громадській праці.

Д-р П. Пундій

З діяльности фундації УВУ

В неділю, 19-го березня відбулися річні загальні збори фундації Українського Вільного Університету в Ню Йорку у власній домівці при 136 Друга Авеню в Ню Йорку. На порядку нарад було звітування голови фундації проф. П. Ґоя, членів управи та вибір нової управи.

Фундацію УВУ створено в 1975 році приятелями Українського Вільного Університету, що має свій осідок у Мюнхені, Німеччина, з метою моральної і фінансової допомоги тій єдиній у вільному світі українській високій школі. Впродовж майже 15 років свого існування, а останньо10 років під проводом невтомного та відданого тій справі проф. П. Ґоя, фундація зуміла не лиш інформувати українську громадськість про важливість української науки у вільному світі, але й приєднала багатьох жертводавців, меценатів для тих шляхетних цілей. Щедра фінансова допомога тих же меценатів уможливила виплатити сто стипендій в літньому семестрі м.р. українським студентам на студії в УВУ з різних країн українського поселення, а біженцям українцям з Польщі фінансувала курси англійської мови. В минулому році фундація провела ряд корисних починів і акцій: відбуто наукову конференцію і серію викладів з християнською тематикою для студентів коледжу в Пасейку (ЗСА) на протязі трьох семестрів, видано ювілейний історичний календар з картинами мистця Петра Андрусева, видано візуальні і магнетні записки для шкіл українознавства, кольорові картки з життя правнучки князя Володимира Великого блаженної Едіґни. Зорганізовано восьму з черги студійну поїздку українських студентів „Стежками батьків по Европі", з якою проведено в літньому семестрі урочисті святкування в Німеччині в селі Пух, де спочивають мощі української прародички бл. Едіґни, поминальні святкування в колишньому німецькому концтаборі Дахав, відвідано могили вояків-українців на цвинтарі в Монте-Касіно в Італії та участь в люрдських відправах з нагоди 1000-ліття українського християнства.

Управа і члени фундації УВУ: 1-ий ряд (зліва): Євген Гановський, Оксана Луцька, Петро Ґой, Ірена Іванчишин, Марія Пятка; 2-ий ряд: Теодор Воляник, Лідія Чорна, Ярослав Моцюк, Борис Дацків, Надія Савчук, Дмитро Боднарчук, Леся Ґой, Василь Іванчишин і Василь Лучків.

При фундації УВУ працюють студентські комітети: Дахав і Монте Касіно. Фундація є членом СКВУ. На сьогоднішній день при фундації УВУ існують 24 постійні стипендійні фонди окремих осіб і родин, 16 розпочатих фондів і 3 фонди спеціяльного призначення: побудова бурси в Бразилії, видання праці „Українці в Другій світовій війні", „Вклад українців у світову культуру".

Фундація підтримує постійний зв'язок з українською студентською молоддю та їхніми комітетами Дахав і Монте Касіно, є духовною покровителькою і провідником щорічних студійних груп „Стежками батьків по Европі".

Загальні збори одобрили та висловили признання управі фундації за позитивну і жертвенну працю.

Склад нової управи: голова проф. Петро Ґой, 1-ий заступник д-р Василь Лучків, 2-ий заступник д-р Борис Дацків, секретарі мґр Теодор Воляник і д-р Дмитро Боднарчук, скарбник д-р Ярослав Моцюк. Члени: Оксана Луцька, мґр Іван Буртик, Лідія Чорна, референт молоді, правний дорадник адвокат Нестор Олесницький.

О. Луцька

Літературний вечір, присвячений Л. Храпливій-Щур

Користаючи з нагоди, що у Чикаґо відбувалася зустріч з представниками СКВОР, 84-ий Відділ Союзу Українок Америки, за ініціятивою мґр Надії Хойнацької, улаштував літературний вечір письменниці Лесі Храпливій-Щур. Вечір відкрила проф. Віра Боднарук, яка привітала письменницю і присутніх.

Програмою проводила мґр Н. Хойнацька. У вступному слові вона розказала дещо про письменницю, її родину та середовище, в якому вона виростала. З'ясовуючи творчість Лесі Храпливої, зконцентрувалася на творах для дітей і молоді. Своїми творами письменниця дає нагоду дітям пізнавати нашу минувшину, її героїв, наші традиції, культурні надбання та духовні вартості. Все те діти сприймають у цікавій та приступній для них формі. Мґр Хойнацька звернула увагу на те, що Л. Храплива продовжує традицію у нашій літературі. Українські письменники зосереджували свою увагу на вихованні молодого покоління. Вони писали твори для дітей і молоді і на їх творчості виховувалася свідома верства нашої нації. Згадати б хоч Лесю Українку, І. Франка, М. Коцюбинського, Б. Грінченка, А. Чайковського.

У мистецькій частині програми брали участь учні українознавчої школи. Вчителька 4-ої кляси Леся Мудра приготовила вірш письменниці „Кріс" і учні виконали спільну деклямацію з драматичним забарвленням. Учениці 8-ої кляси виголосили дві деклямації „Тарасик" і „Українським матерям". Ці деклямації приготовила вчителька 8-ої кляси Слава Проців. Письменниця була глибоко зворушена виступами учнів.

Після виступу учнів письменниця читала свої твори, починаючи з творів для найменших і кінчаючи ліричними. Присутні нагородили її щирими оплесками. На закінчення вечора Лаврентія Туркевич відспівала при власному акомпаньяменті на бандурі вірш-думу. Вірш цей написала Л. Храплива в часі визвольних змагань Закарпаття, їй було тоді 13 років. Учасники вечора були захоплені грою на бандурі.

Закінчуючи вечір, голова 84 Відділу Марія Дорожинська подякувала присутнім за участь у вечорі і запросила до кави та солодкого. У приємній залі Інституту Модерного Мистецтва ще довго нісся гомін дружніх розмов.

О. Мурська

Радіопередачі ОДУМ Чикаґо, присвячені Шевченкові

Від початку заснування Організації Демократичної Української Молоді (ОД—УМ) у 1950 році, філія ОДУМ у Чикаґо мала свої радіопередачі час від часу. З січня 1961 року ОДУМ розпочав постійні десятихвилинні радіовисилання у передачах подружжя Самбірських. Деякий час вони передавалися на передачі „Година українських мелодій" Василя Іващука, який мав свої пересилання у вигіднійший день і час для ОДУМ. 1967 року ОДУМ повернувся до радіопередач подружжя Самбірських і надає свої передачі кожної другої неділі місяця. Передачі ОДУМ-у провадять кожного разу інші особи — одумівки та одумівці, приїжджаючи на радіостанцію. Цього року ОДУМ Чикаґо розпочав 29-ий рік своїх радіопересилань.

В цьому році припадає 175-річчя з дня народження Тараса Шевченка. Тому ОДУМ Чікаґо три свої радіопередачі у лютому, березні та квітні частинно чи повністю присвятив Шевченкові та музиці до його слів. Ці передачі провели Наталя Коновал, Орися Завертайло та Павло Пошиваник. Квітнева передача, яку провів активний одумівець, бандурист, студент третього року студій в ДіПол університеті Павло Пошиваник починалася словами:

„В цей ювілейний Шевченківський рік хочемо ознайомити вас з містом, якому Тарас Шевченко присвятив багато уваги. А це місто Переяслав. Переяслав — одне з найстаріших міст України. Лежить воно на теперішній Київщині, на річці Трубіж, яка є лівою притокою Дніпра...

Тарас Шевченко, будучи в Переяславі у свого друга Андрія Козачковського, написав там „Заповіт", „Наймичку", „Кавказ", вступ до поеми „Єретик" та інші твори. Переяслав Шевченкові пригадував Хмельницького і його договір, що приніс Україні недолю та став джерелом її фізичного, духовного, матеріяльного, культурного і морального занепаду".

У передачі розповідалося про Переяславський договір Богдана Хмельницького 1654 року, про те, що він приніс Україні, про ставлення Т. Шевченка до цього ганебного договору з Москвою, про твори, у яких Великий Кобзар згадує Б. Хмельницького та його нерозумний вчинок, що виявився фатальною помилкою і найбільшим нещастям для України.

Ол. Сергієнко

Помер бл. п. інж. П. Балагутрак

У вівторок, 4-го квітня ц.р. о год. 2-ій рано, вдома у Норт Роялтоні, Огайо, по довгій недузі упокоївся в Бозі бл. п. інж. Петро Балагутрак. Покійний народився 15-го червня 1912 р. в селі Кричці, коло Надвірної, на пограниччі Гуцульщини і Бойківщини. Його родичі, свідомі селяни, старалися вивчити своїх дітей, яких було четверо (2 дівчини і два хлопці). І хоч матеріяльні спроможності були незадовільні, все таки всі дістали вищу освіту.

По скінченні початкової школи в Кричці, Петро вступив до державної гімназії у Станиславові, яку закінчив матурою. По матурі записався на студії права в Кракові. Потім виїхав на студії хемії до Франції, які закінчив в 1938 році. Тяжко було молодому студентові пробиватися крізь життя, ще до того в чужому оточенні і без середників на прожиток. Під час студій працював, а вакації проводив на утяжливих працях в портових містах Франції. Як активний член ОУН, ще з гімназіяльних часів роз'їжджав з доповідями по осередках скупчення наших робітників, старався про поліпшення їх долі та умов, а головне перестерігав перед асиміляцією. Він нав'язував контакти з французами на високих становищах. З вибухом війни в 1939 році, щоб не попасти до польського війська, яке тоді організувалося у Франції, зголосився добровільно до чужоземного леґіону і був стаціонований у самому Парижі. З приходом німців до Парижа його силою забрали на роботи — до табору праці в Ґановері, Німеччина. В часі виконування робіт був поранений та перебував довший час у шпиталі. По виході зі шпиталя вже не вернувся до примусової праці в Ґановері, але перейшов нелеґально границю та добився до свого дому літом 1941 року. На рідних землях, вже під окупацією німців, покійний працював у спілці інженерів в Станиславові, а відтак був одним з керівників хемічно-оливного підприємства в Биткові коло Надвірної та був відповідальним за продукцію газоліни.

В 1943 році виступив добровольцем до першої дивізії УНА, перейшов успішно старшинський вишкіл в Познані та отримав ранґу хорунжого. Пережив з дивізією різні кампанії і в 1945 році попав в полон англійців біля Ґрацу в Австрії. Опісля ділив долю наших полонених в Ріміні, Італія. В 1946 році втік з полону і поселився в Лянсерзее, коло Інсбруку, Австрія. 21-го листопада 1946 р. одружився зі Стефанією Маців. По короткому часі перенеслися до табору біженців у Ляндеку, Тироль. В таборі виконував функції заступника голови. В 1948 році переселився до Торонто, а опісля до Монтреалю, Канада. В Канаді Петро включився в релігійно-суспільне українське життя, очолював різні наші організації. Працював заробітково на різних місцях, тяжко було влаштуватися на працю. Покійний відважно і мужньо поборював життєві трудноші та невдачі, яких було немало. Був людиною релігійною і щирим патріотом, принциповий і чутливий на кривди і несправедливості та оптиміст. Дуже болів нашою незгодою і роздором на релігійно-суспільному відтинках. В 1957 році переїхав з дітьми до Клівленду, ЗСА, де покійний працював у хемічній компанії аж до 1975 року, до переходу на пенсію. В Клівленді працював на громадсько-релігійному та економічному секторах. Був головою кредитівки „Самопоміч", головою товариства „Оборони обряду і традицій" в Українській Католицькій Церкві. Був соборником, прямолінійний, не зносив крутійств та був чесним.

Залишив жінку Стефанію з дому Маців, яка днями і ночами піклувалася ним до останнього віддиху, 4 дітей, 5 внуків та ближчу і дальшу родину. Коли вже кілька днів перед смертю його життя поволі втікало, з'їхалися на його прохання всі діти: сини Михайло і Богдан та доньки Христина та Марта аби бути присутніми при вмираючому батькові.

Д-р Володимир Боднар

Звернення

(Закінчення зі стор. 1)

Ґріші і Наташі, Майкели та Мері, Ніколяси і Волтери, хай поступляться перед Грицями і Наталками, Михайлами та Маріями, Миколами та Володимирами. Хай Єлченки стануть знову Ільченками, а Бєлодєди — Білодідами, бо чуже звучання імен і прізвищ — це пашпорт рабства і неволі. Хай зникнуть імена чужомовного звучання, а в першу чергу серед діячів української культури, науки і мистецтва.

7. На озброєння кампанії за відродження і життя української мови пропонуємо гасла:

Пануймо, вивчаймо і зберігаймо українську мову!
Справжній українець шанує і зберігає рідну мову!
Українська мова — ключ до української культури!
Без власної мови — нема народу!
Говоріть до своїх дітей рідною, українською мовою!
Українська мова — шлях до України!
Немає української науки і культури без української мови!
Бути повноякісним українцем без української мови — обман!
Відновім українську людину — повернім їй рідну, українську мову!
Українській Церкві — українська мова!
Українській дитині — українська школа!
Українській людині — українське ім'я!
Геть мовну неграмотність в Україні і в діяспорі!
Хай живе українська мова і хай сміливо звучить усюди, де живуть українці!

8. Гідно згадаймо ювілейні дні визначних творців української культури 1989 року:

220-річчя від народження Івана Котляревського, ініціятора української літератури живою народною українською мовою;

175-річчя від народження Тараса Шевченка, геніяльного поета, творця національного відродження українського народу;

50-річчя від загибелі в московських концентраційних таборах творця українського монументального мистецтва Михайла Бойчука і чільних представників його школи „бойчукістів" — Василя Седляра та Івана Падалки;

10-річчя від смерти композитора Володимира Івасюка, замордованого КҐБ в лісі біля Львова.

За Раду для Справ Культури
при Секретаріяті СКВУ:

Д-р Богдан Стебельський, голова
Марія Голод, секретар
Д-р Олександер Копач, заступник голови
Мґр Анна Троян, другий заступник голови

Олбанська...

(Закінчення зі стор. 1)

Ракочий; Контрольна комісія — М. Савків ст., Д. Коцан і А. Білинський; Номінаційна комісія — А. Урбан І. Карабин і В. Кошикар.

Дальший хід зборів перебрав голова округи П.Шевчук. Він подякував за перевибір і попросив до слова головного предсідника УНС д-ра Івана О. Флиса, який в довшій і детальній аналізі праці УНС минулого року дав повний образ стану УНС. Він сказав що минулого року УНС приєднав 1,161 членів забезпечених на 8,051.00 дол. Найкращими організаторами в Олбанській окрузі були: С.Гаврилюк, яка приєднала 11 членів, В. Варшона — 9 членів, П. Шевчук — 7, М. Савків — 5 і Д. Коцан — 3. В 1988 році УНС втратив 2,178 членів і при кінці 1988 року стан членства виносив 71,977.

У дальшому головний предсідник поділився з деталями організаційної праці та подав причини успіхів і недотягнень в приєднуванні нових членів.

Будинок УНС виказує добрий прихід. В 1988 році корпорація будинку сплатила УНСоюзові 1,200.000 дол. довгу. Всі приходи виносили 3,427.000 дол., а УНС має ще 5,320.000 дол. капіталу інвестованого в будівлі.

На кінець д-р Флис подав в подробицях пожертви на добродійні цілі.

Після доповіді д-ра Флиса В. Квас подав короткий огляд розбудови Союзівки. Він сказав, що тепер будується будинок для робітників Союзівки. На його думку треба Союзівку поліпшити, щоб вона притягала молодь.

П. Шевчук подякував гостям за їхні доповіді і предложив плян праці на 1989 рік. Він обіцяв, що цьогорічну квоту у висоті 50 нових членів Округа виконає і закликав присутніх до праці.

Останньою точкою зборів були внески і запити, які відносилися до Інформаційного бюра УНС у Вашінгтоні, Комітету Оборони Спадщини, до видань УНСоюзу тощо. В дискусії брали участь: Е. Наболотний, В.Варшона і М. Савків, мол Відповіді давали д-р Флис і В. Квас.

Перед закінченням зборів на внесок В. Кваса рішено вислати картку І. Дурбакові із побажанням скорого видужання.

П. Шевчук закрив збори і запросив всіх на перекуску, яку приготували Іванна Урбан, Деббі Урбан і Марія Савків.

З діяльности української громади на Фльориді

175-річчя народження Тараса Григоровича Шевченка українська громада в Норт Порт відзначила достойно і соборно. Простора заля Осередку св. Андрія була виповнена по береги. Свято започаткував об'єднаний хор нашої громади Шевченковим Заповітом а культурно-освітня референтка Галина Король, відкриваючи програму, насвітлила ролю Шевченкового слова для пробудження національної гордости української нації.

Святочне слово виголосила письменниця Ганна Черінь. Свої думки прелегентка зосередила на побуті Шевченка в Петербурзі по повороті зі заслання. Цікаво описала письменниця ювілейний концерт в Петербурзі в пам'ять Шевченка.

На жаль, заповіт нашого пророка, його поклик до волі ми досі не виконали, це болючий закид пошевченківському поколінню України.

Оперна співачка Марія Лисогір при фортеп'яновім супроводі Іраїди Черняк відспівала композиції Лисенка і Стеценка до поезій Шевченка. Декламації виголосили: Орися Білас — поему Шевченка „Кавказ" і Леся Арвін — „Тополю"; об'єднаний хор під управою Олександра Пришляка при фортеп'яновім супроводі Др. Ярослави Грабович відспівав Шевченкове „Сонце Заходить" і „Україна" Гр. Давидовського.

Свято закінчено українським національним гимном.

Відрадно, що завдяки старанням диригента Олександра Пришляка при Осередку постав хор для загально-громадських імпрез, до якого включилися хористи Осередку св. Андрія і католицької парафії Входу в Храм Пресвятої Богородиці.

Ювілейне святкування п'ятдесятої річниці проголошення незалежности Карпатської України громада в Норт Порт відзначила також соборно 11 березня 1989 року. Головним промовцем був уродженець Закарпаття Йосип Тереля. Свято відкрила культурно-освітня референтка при Осередку св. Андрія Галина Король. Марія Лисогір відспівала амереканський гимн, а Микола Андрушко — канадійський.

Д-р Юліян Химинець, учасник подій які відбулися 50 років тому на Закарпатті, виголосив доповідь про важливість національного принципу у міждержавних взаєминах та про трагічні наслідки його знехтування в Европі.

Співав знову об'єднаний хор нашої громади під управою О. Пришляка. Наперед жіночий хор відспівав „Лебеді Материнства" на слова Василя Симоненка і „Світлиця" на слова В. Стельмаха, музика І. Білозора й також мішаний хор проспівав „Карпатські Січовики" Ярослава Славутича, музика Китастого і „Пісня про Дніпро" П. Майбороди. Акомпаніяторка — д-р Ярослава Грабович.

Наша оперова співачка Марія Лисогір відспівала при акомпаньяменті Іраїди Черняк „Любіть Україну" — В. Сосюри, музика М. Фоменка і „Дивлюсь я на небо" — Петренка. Пані Лисогір часто виступає на українських імпрезах в Норт Порт і за мистецькі виступи наша громада нагороджує її гарний спів бурхливими оплесками.

Галина Боровець продеклямувала поему „Срібна Земля". Тріюмф волі і трагедію її втрати — „В крові невинних її соколят" відтворила рецитаторка з глибоким чуттям.

Марія Химинець представила доповідача Йосипа Терелю, який розповів про незабутній 14-ий березень 1939-го року, світлий день для всіх українців, бо в цей день Закарпатці на законно зібраному соймі в Хусті через своїх послів проголосили самостійність Карпатської України.

„Першим президентом Срібної Землі став будитель і батько нашого народу монсиньйор д-р Августин Волошин. І ми його діти, послідовники, мусимо докінчити те, що він, мучений за святу віру як вірний син свого народу, розпочав.

В часі володіння князя Володимира Великого ми, закарпатці ідентифікували себе з усім народом під назвою загальною „Русини". І я гордий з того, що ця вітка мого народу так довго затримала свою старожитню назву. Це не брак національної свідомости, це прояв великої сили природи і того, що закарпатські українці є його надзвичайно старою гілкою. У нас в горах побутує така стара приказка: Бойко такий старий як світ. Про нас часто говорили, що ми спимо, але коли прийшов час історичної хвилини, ми, русини, мудро і тактовно, без колотнечі, всі разом сконсолідували своє „я" і проголосили в Карпатах українську державу. Саме там у ті буремні часи і радісні для нас усіх, дві наші національні церкви католицька і православна прийшли до згоди, подали собі руки і прирекли разом працювати для блага нашого народу. Їхній чин для наслідування, це треба пам'ятати! День 14-го березня радости і трагедії одночасно. Карпатська Україна це єдина центральна европейська держава в той час, що вчинила збройний опір фашизмові.

Хоч народ і президент знали, що перемоги не буде, але конче знали всі, що спротив і кров героїв це історія для майбутнього.

На прикладі Копані, Красного Поля ми підняли знову прапор наших батьків, щоби боронити волю проти нового наїздника — московського окупанта. Саме на Закарпатті найдоше діяла збройна боротьба ОУН і УПА. Тут якраз на нашій Срібній Землі також вперше відбулося відродження нашої церкви. І не тільки відродження але і переможний поступ новітніх місіонерів — апостолів по всій Україні. У нас також на Закарпатті відбулася співпраця між католиками, православними і протестантами. Порівняно до всієї України ми мали в останніх 20-ти роках одну третину всіх політичних в'язнів. Ще нині у концтаборах і тюрмах перебувають понад 200 закарпатських українців, багато жінок-страдниць. Але назріває в Україні ситуація, в якій ми мусимо вийти переможцями. І тому клич — всі за Україну є тепер так дуже актуальний".

Зустріч з Терелею і дискусійний вечір відбувся також в українській парафії св. Марії. Там спершу отець митрат Берко відправив молебень в намірені беатифікації замучених большевиками владик, а відтак висвітлено фільм про визвольну боротьбу Закарпатської України.

Нашу громаду відвідували також українські дисиденти, в минулому році Валентин Мороз, Данило Шумук, Оксана Мешко, а вже в цьому році Микола Руденко і Йосип Тереля. Наша громада жертвенна, обдарувала гостей і зложила свої лепти на фонд Української Гельсінкської Спілки.

П. Т.

70-ий Відділ УНСоюзу в Джерзі Сити відбув свої річні збори

В неділю, 19-го березня ц. р., відбулися в УНДомі в Джерзі Сити річні збори 70-го Відділу Українського Народного Союзу, Товариства „Поступовий Клюб". Члени Відділу переобрали одноголосно урядовців із попереднього року, висловлюючи їм подяку та признання за добре виконану у 1988 році працю. До складу уряду були обрані: Степан Білик — предсідник, Петруся Коваль — заступник предсідника, Микола Шеремета — секретар, Марійка Рут — касир, Оксана Кузишин — заступник секретаря, Дмитро Тхір і Михайло Пилипчак — Контрольна комісія.

Збори відкрив предсідник Відділу Степан Білик і зарядив однохвилинну мовчанку для пошани померлих у звітовому році членів. Опісля вибрано президію у складі: Михайло Пилипчак — предсідник та Оксана Кузишин — секретар.

Після короткого звіту предсідника Білика довший і докладний звіт з праці Відділу склав секретар Шеремета. Він також звітував за касира, який виправдав свою неприявність на цих зборах. В імені Контрольної комісії звітував Дмитро Тхір і вкінці звіту запропонував уділити уступаючій управі абсолюторію. Її схвалено одноголосно, висловлюючи рівночасно подяку та признання всім членам відділового уряду.

Новообраний уряд Відділу привітав від Головного Екзекутивного Комітету УНСоюзу головний секретар Володимир Сохан та позказав про широку діяльність УНСоюзу. Він підкреслив значення відданої праці таких Відділів, як 70-ий, до складу уряду якого знова переобрано представників молодої ґенерації.

Зібрані члени схвалили одноголосно пропозицію М. Шеремети пожертвувати з каси Відділу 1,000 дол. на будову української католицької церкви свв. Петра і Павла в Джерзі Сити.

Збори закінчено обговоренням плянів праці на 1989 рік, а після цього ще довго велись розмови про союзові та громадські справи при смачній перекусці, що її приготовили доні секретаря Відділу М. Шеремети.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Спортова програма Українського Фестивалю

Черговий, 15-ий Український Фестиваль, який відбудеться в суботу, 17-го червня ц.р., на площах Артс Центру в Голмделі, Н. Дж., згідно з традицією, включив до своєї добірної програми два спортові турніри.

В жіночій відбиванці змагатиметься п'ять дружин з Ню Йорку і Ню Джерзі чотири українські і одна американська. Змагання пройдуть круговою системою, по закінченні яких три чолові дружини будуть нагороджені трофеями Українського Фестивалю.

Футбольні гри шести дружин (п'ять українських і одна американська) проходитимуть на початку в двох рівнорядних підгрупах, після яких відбудуться фінальні змагання між першунами підгруп за 1-2-ге місця і гра дружин, які займуть другі місця в підгрупах за третє місце турніру.

Першуни турніру будуть нагороджені клюбовим й індивідуальними трофеями, 2-ге і 3-тє місця — клюбовими нагородами.

Змагання обидвох турнірів проходитимуть від 9-ої ранку до 3:30 по полудні.

Відкритий футбольний турнір

Цей ювілейний футбольний турнір з нагоди 20-річчя Спортової Школи „Ч. Січі" відбудеться в суботу і неділю, 1-го і 2-го липня ц.р. на футбольній площі „Верховина" в Ґлен Спей, Ню Йорк.

На цей важливий турнір, на якому буде вибрана збірна українців, що формується до зустрічі з одною із дружин з України, запрошені усі існуючі українські футбольні дружини в ЗСА і Канаді.

В часі турніру буде діяти спеціяльний селекційний комітет під проводом відомого українського тренера Ігоря Чупенка. Вибрані кандидати до збірної будуть проголошені після закінчення турніру.

Дружини, що займуть перші три місця, будуть нагороджені трофеями Спортової Школи „Ч. Січі". В суботу вечером відбудеться для учасників спільна вечеря і пізніше танцювальна забава у великій залі павільйону „Верховини".

Українські спортові ігрища молоді — 1989

Цьогорічні Українські Спортові Ігрища Молоді відбудуться в суботу і неділю — 29-го і 30-го липня на оселі СУМА в Елленвіллі, Ню Йорк. В програмі ігрищ бере участь наше юнацтво до 19-го року життя. Змагання проходитимуть в різних вікових групах в футболі, відбиванці, легкій атлетиці, плаванні, тенісі і настільному тенісі. В цьогорічних ігрищах візьмуть участь і учасники Спортової Школи „Ч. Січі", як теж спортових таборів СУМА і Пласту.

ВІСТКИ З УКРАЇНИ

Успішні виступи „Карпат"

Згідно з розкладом змагань 5-ої зони ІІ-ої ліги СССР, Львівські „Карпати" розпочали сезон в Ленінграді з місцевими клюбами „Динамо" і „Кіровець". В першій зустрічі львівські футболісти перемогли „Динамо" вислідом 4:2, другі змагання з „Кіровцем", закінчилися безворітнім 0:0.

25-го квітня ц.р. „Карпати" відбули товариські змагання з Київським „Динамо", в яких перемогли мінімальним вислідом 1:0. В Київському клюбі бракувало шість футболістів, які були змушені виступати в збірній імперії у кваліфікаційних змаганнях за чашу світу. Вперше за довгі роки на змагання „Карпат" у Львові прибуло понад 35,000 глядачів.

Збірна СССР — збірна Східньої Німеччини 3:0

На ці змагання, що відбулися в столиці України Києві, прибуло 100,000 глядачів. Збірна СССР виступила під проводом Київського тренера Валерія Лобановського. В складі збірної виступили такі українські футболісти: Лужний, Кузнецов, Рац, Михайличенко, Литовченко, Протасов і Заваров, цей останній тепер грає в Італії. Два із переможних голів для збірної здобули Литовченко і Протасов.

Велика більшість тієї стотисячної маси любителів футболу свідомі того, що в цій серії могла б дуже успішно виступати збірна України, але до цього не хоче допустити Москва.

Київські юні футболісти відбули поїздку до Італії

На початку квітня ц.р. київські юні футболісти 1975-76 року народження відбули поїздку до італійського міста Агрополі, де взяли участь в міжнародному мінітурнірі. В змаганнях цього турніру українські юнаки перемогли „Тулон" Франція 3:0, „Марадона-Брускологті" 3:0 та „ДЛФ Агрополі" 4:1. В півфіналі кияни перемогли клюб „Сан Маріно" 1:0 і таким чином ввійшли до фіналу, в якому знову зустріли „ДЛФ Агрополі".

Цим разом перемогли вислідом 4:0 і таким чином здобули Трофей турніру. І. Костюк був нагороджений трофеєм найкращого стрільця турніру. В наступному році подібні турніри відбудуться в Марокко, Західній Німеччині і знову в Італії, на які вже є запрошені українські юні футболісти.

Українські юнаки між найкращими в Европі

10-го квітня ц.р. відбулися фінальні гокейові змагання турніру за чемпіонат Европи між збірними дружинами СССР і Чехо-Словаччини. Змагання турніру проходили в столиці України Києві. У фіналі перемогла збірна СССР, в складі якої виступали три українські юнаки київського „Сокола": воротар Сергій Ткаченко, оборонець Вячеслав Тимченко і напасник Валентин Олецький. З інших вихованців „Сокола", яких нелавно забрали з України, виступали: Павло Буре (ЦСКА Москва), Дмитро Филимонов („Молот", Перм) і Вячеслав Козлов („Хімік", Воскресенськ). До символічної збірної Европи вибрали Сергія Ткаченка.

Київський „Будівельник" чемпіоном СССР в кошиківці

Не без труднощів, що їх спричинив московський суддя М. Григор'єв, українські кошиківкарі вперше у своїй історії здобули звання чемпіона СССР. Коли закінчилися ці вирішальні змагання в м. Каунасі, секунди перед сиреною вислід був 87-81 на користь „Будівельника". Наступна остання акція українських кошиківкарів і Волков з 9-метрової віддалі здобув чергових три точки. Одначе згаданий суддя, як пише кореспондент київської „Спортивної газети" 29-го квітня ц.р. „украв у „Будівельника" того вечора золоті медалі чемпіонів"... Замість закінчити гру і признати „Будівельник" переможцем, Григор'єв зарядив додаткову п'ятихвилинку. Зломлені суддівською сваволею пише Виставкін, змагуни „Будівельника", природно, не змогли заграти як уміють і „Жальгіріс" переміг 98-93"...

Одначе провід „Будівельника" вніс протест до Державного Комітету спорту Литви, цей в свою чергу передав справу до Кошиківкової Федерації СССР, яка остаточно, нечувано досі, признала оригінальний вислід 90:87 і чемпіоном імперії Київський „Будівельник".

В складі тієї дружини виступали: Андрій Підковиров, Олександер Білостінний, Олександер Волков, Андрій Шаптала, Володимир Левицький, Євген Мурзин, Анатолій Ковтун, Сергій Орєхов, Ірій Косенко, Євген Долгов, Олександер Шевченко і Ігор Пінчук. Головний тренер В. Боженар, тренери В. Гуревич і З. Хромаєв.

(от)

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МИХАЙЛО ЗАРІЧНИЙ, член УНС Відд. 281-го ім. Т. Шевченка в Байон, Н. Дж., помер на 69-му році життя. Нар. 1919 року в селі Кропивна, повіт Золочів, Україна. Членом УНС став 1950 року. Залишив у смутку дружину Марію, дочку Віру Бобович, сина Петра і дочку Маряну Зарічну та 4-ох внуків. Похорон відбувся 10-го квітня 1989 року на місцевому цвинтарі в Гакензак, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

МИХАЙЛО ПЕРРІ, член УНС Відд. 20-го Т-ва „Згода" у Воррен, Миш., помер 6-го березня 1989 року на 69-му році життя. Нар. 24-го серпня 1919 року в Дітройті, Миш. Членом УНС став 1937 року. Залишив у смутку дружину Катерину, синів Михайла і Реймонда; дочку Патрисю Данієм. Похорон відбувся 9-го березня 1989 року на цвинтарі Мт. Олівет в Дітройті, Миш.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

МАРІЯ ПАШ, член УНС Відд. 334-го ім. Івана Франка в Пармі, Огайо померла 31-го січня 1989 року на 95-му році життя. Нар. 1893 року в Україні. Членом УНС стала 1927 року. Залишила у смутку мужа Івана, дочку Нетті Козуб, сина Мирона; сім внуків, вісім правнуків і сестру Евдокію Пиклевич. Похорон відбувся 3-го лютого 1989 року на цвинтарі Св. Хреста в Клівленді, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!

Стефанія Бохонок, секр.

ФРЕНСИС ГАКОС, член УНС Відд. 423-го ім. Євгена Коновальця в Чикаго, Ілл., померла 6-го квітня 1989 року на 82-му році життя. Нар. 15-го грудня 1906 року в Чехословаччині. Членом УНС стала 1961 року. Залишила у смутку мужа Лядіслава. Похорон відбувся 8-го квітня 1989 року на цвинтарі Елмвуд в Рівер Гров, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ЕФРОЗИНА ЯДЛОВСЬКА, член УНС Відд. 42-го ім. Тараса Шевченка в Пасейку, Н.Дж. померла 11-го квітня 1989 року на 80-му році життя. Нар. 1909 року в Дітройті, Миш. Членом УНС стала 1939 року. Залишила у смутку мужа Василя, доньку Надю і внуків Йосифа і Михайла. Похорон відбувся 14-го квітня 1989 року на цвинтарі Сідар Ловн в Патерсоні, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Юліян Котляр, секр.

ФЕДЬ ТРОЦЬ, член УНС Відділу 325-го Т-ва „Запорозька Січ" в Бруклині, Ню Йорк, помер 16-го березня 1989 року на 81-му році життя. Нар. 1909 року в селі Кулява. Членом УНС став 1958 року. Залишив у смутку дружину Анну, брата Василя, сестру Марію Бішко з родинами, як рівнож ближчу і дальшу родину в Америці і на Україні. Похорон відбувся 20-го березня 1989 року на цвинтарі Сайприс Гілл на Бруклині, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ЕММА ГЕННІ ІСКАЛО член УНС, померла 21-го березня 1989 року на 54-му році життя. Нар. 5-го липня 1934 року в Авгсбурзі, Німеччина. Залишила у смутку мужа, дочку з мужем Ричардом Кенфілд, сина Ореста; внуків Расна, Івана і Петра; маму Марію Генні, братову Марію Іскало, племінників і племінниць, братів: Гельмута, Франца і Вернера та ближчу і дальшу родину в Польщі, Україні й Німеччині. Похорон відбувся 24-го березня 1989 року на цвинтарі Мт. Олівет в Тави оф Тонаванда, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Осип Гаврилюк, секр.

КАТЕРИНА НАГРЕБЕЦЬКА член УНС Відд. 266-го ім. Івана Франка в Амстердамі, Н.Й. померла 21-го квітня 1989 року на 71-му році життя. Нар. 1917 року в Ланівці-Кримянець, Україна. Членом УНС стала 1972 року. Залишила брижчу і дальшу родину в Україні. Похорон відбувся 24-го квітня 1989 року на цвинтарі св. Миколая в Трой, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Володимир Варшона, секр.

ВАСИЛЬ КОЛІНКО, член УНС Відд. 45-го Т-ва „Любов" у Філядельфії, Па. помер 15-го квітня 1989 року на 76-му році життя. Нар. 1912 року в Дрогобичі, Україна. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дружину Оксану, дочок Зореславу і Оресту. Похорон відбувся 18-го квітня 1989 року на цвинтарі св. Марії на Факс Чейсі у Філядельфії.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА,
27-го ТРАВНЯ 1989 р.

Кергонксон, Н. Й. Річні збори 88-го Відд. „Союзівка" відбудуться в бібліотеці на Союзівці, о год. 3-ій по пол. Проситься всіх членів до участи. — Стефа Гаврилюк, секр.